

VIII. latinsko-americký kongres vedy a náboženstva pod názvom „Posvätnosť života na zemi obývateľnej pre všetkých“.

Universidad Popular Autónoma del Estado de Puebla,
Instituto Elie Wiesel de Buenos Aires, Fundación
Diálogo entre Ciencia y Religión,
Buenos Aires 20. – 22. októbra 2014

V dňoch 20. – 22. októbra 2014 sa v Buenos Aires v Argentíne uskutočnil už ôsmy ročník Latinskoamerického kongresu vedy a náboženstva, ktorý tak pokračoval v tradícii akademických stretnutí od roku 2002. Tento rok sa niesol pod názvom „Posvätnosť života na zemi obývateľnej pre všetkých“. Jeho spoluorganizátormi boli Universidad Popular Autónoma del Estado de Puebla (UPAEP), Instituto Elie Wiesel de Buenos Aires a Fundación Diálogo entre Ciencia y Religión (DeCyR) – jej prezidentom je Dr. Lucio Florio. Kongres prebiehal v priestoroch Latinskoamerického rabínskeho seminára „Marshalla T. Meyera“, ktorý bol založený v roku 1962 ako židovské náboženské, kultúrne a akademické centrum v Buenos Aires.

Myšlienka zorganizovať tento kongres vznikla spojením dvoch záujmov. Prvým bolo pokračovať v tradícii latinskoamerických kongresov venovaných téme vzájomného dialógu vedy a náboženstva. Táto téma je totiž dominantná už viac ako desaťročie v rámci interdisciplinárnych skúmaní, ktoré iniciovali a podporujú Inštitút Metanexus (USA) a nadácia Johna Templetona. Druhým záujmom bolo pokračovať v sérii reflexií a diskusií, ktoré sa rozvíjali na pôde Inštitútu Elie Wiesel pod vedením Lic. Beatriz Gurevich, a to špeciálne v oblasti skúmania rôznych foriem násilia a potláčania ľudskej dôstojnosti vo všetkých jej formách, ako aj otázok chápania vzťahu medzi ľudskou bytosťou a prostredím.

Zvolená téma stretnutia kongresu korešpondovala aj s potrebou pripomenúť si bombový útok z 18. júla 1994 a tragickú smrť jeho 85 obetí. Bol to najhorší teroristický útok v histórii Argentíny. Pri ňom bolo zničené aj židovské centrum Asociación Mutual Israelita Argentina (AMIA).

Téma posvätnosti života na zemi, ktorá by mala byť obývateľná pre všetky jej bytosti, zahŕňa v sebe dve základné otázky: myšlienku „sakrálnosti“ života na jednej strane (spája sa tým náboženská i svetská dimenzia) a myšlienkou zeme obývateľnej pre všetkých na strane druhej. Táto myšlienka vyjadruje predstavu, že naša planéta a celá biosféra sú darom pre všetkých, teda nielen pre ľudské, ale aj pre iné živé bytosti. To si vyžaduje našu spoločnú zodpovednosť, čo – inými slovami povedané – znamená chápať zem aj ako priestor spolužitia. Súčasne to znamená zachovať podmienky života pre ďalšie generácie, prehĺbiť starostlivosť a udržať rovnováhu, ktorá sa dnes stala extrémne krehkou.

Závažnosť „ľudskej problematiky“ a „problematiky prostredia“ (ekologickej problematiky) našej doby si vyžaduje nevyhnutný komplexný prístup, ktorý by mal zahrňovať nielen poznatky prírodných vied, ale aj filozofické a teologické reflexie. Pri formulovaní zámerov kongresu sa vychádzalo z uvedomenia si práve tejto potreby.

Krátky otvárací slávnostný ceremoniál a privítanie zo strany organizátorov v podvečer prvého dňa kongresu bolo spojené s umeleckou výstavou, prezentáciou knihy *Zem obývateľná pre všetkých*, ktorá inšpirovala názov kongresu, a ďalej s diskusiou k téme „Úvod k dialógu medzi vedou a náboženstvom“, ktorú viedli Mons. Jorge Lozano SJ, Dr. Osvaldo Podhajcer a rabín Dr. Abraham Skorka. Panelisti načrtli línie svojich úvah v špecifických oblastiach dialógu vedy a náboženstva. Súčasťou slávnostnej časti večera bol medzináboženský akt úcty obetiam AMIA.

Nasledujúce dva dni sa diskutovalo na rôzne témy, či už po plenárnych prednáškach alebo v rámci okrúhlych stolov a panelov, počas ktorých odznelo asi 70 príspevkov. Diskutované otázky boli tematicky zoradené do viacerých blokov. Okrúhle stoly boli venované nasledujúcim problémom: *Ohrozenie života spôsobené zbraňami vysokej technológie* (diskusie oscilovali okolo možnej kontroly zbraní hromadného ničenia a o budúcnosti, v ktorej ľudská bytosť počíta s možnosťou autodeštrukcie); *Bioetika* (v popredí bola otázka analýzy problémov v každodennej zdravotnej starostlivosti, úloha teológov vo výboroch klinickej bioetiky, ale aj úloha členov, ktorí sú bez vyznania); *Genomika a posvätnosť života* (dominovala problematika chápania ľudského genómu a personalizovanej medicíny, no tiež otázka vzťahu náboženstva, nacionalizmu a genocídy, napríklad v prípade zneužitie islamu v genocíde Arménov v rokoch 1915 – 1923); *Voda a biodiverzita* (dôležitá bola najmä otázka verejných politík vo vzťahu k verejnému používaniu vody v Mexiku v prospech najzraniteľnejších, či otázka chápania vody v biosfére a jej technologickej ochrany); *Dosahy agroindustriálneho modelu* (v popredí diskusie bol protikladný pohľad na biotechnologickú revolúciu aplikovanú na poľnohospodársku produkciu).

Ďalšie zaujímavé panely v rámci kongresu boli tieto: Paradigmy kontemplácie; Žiť od začiatku do konca života: historické, estetické a náboženské otázky; Eko-filozofia a eko-teológia: obyvateľstvo, zem, kultúry; Veda a náboženstvo pred enigmami a limitmi prírody a človeka; Evolúcia a genetika vo filozofickej a teologickej reflexii; Násilie, odpustenie a empatia, spomienky a rozprávanie; Transparencia, participácia a urbanizmus v sociálnom spoložití a vo vzťahu k životnému prostrediu; Náboženské vízie o kozme a histórii; Politika, ekonómia a verejné zdravie v interdisciplinárnych perspektívach; Vedecké a náboženské pohľady vo vzťahu k životnému prostrediu; Veda a náboženstvo vo vzdelávaní; Bioetické otázky vo verejnom, technologickom kontexte a v kontexte životného prostredia; Dialóg vedy a náboženstva v postmoderne.

Okrem inšpiratívnych individuálnych alebo spoločných príspevkov, ktoré na kongrese odzneli, mali účastníci možnosť aktívne sa zamýšľať nielen nad rôznosťou tém, ale aj ich prelínaním a spojitosťou. Na kongrese sa zišli predovšetkým účastníci z Latinskej Ameriky – z Argentíny, Brazílie, Uruguaja,

Chile, Kolumbie, Mexika, ale pozvanie prijala a na kongrese s prednáškou na tému *Veda – náboženstvo – ideológia : Vylepšovanie človeka a posvätnosť života* vystúpila aj autorka tejto správy. Z Európy boli prítomní ešte jeden účastník zo Španielska a jeden z Anglicka.

Účastníci kongresu, predstavitelia rôznych odborov a náboženských vyznaní, dospeli k záveru, že k problematike posvätnosti života, otázke ľudskej dôstojnosti, mierového spolužitia, ochrany prírodného prostredia a obývatelnosti našej planéty zem možno pristupovať z rôznych uhlov pohľadu a rôznymi metódami. Možno to však robiť v náboženskom a vedeckom rámci zároveň a tiež (a to je veľmi dôležité) v srdečnej atmosfére plnej načúvania, tolerance, rešpektu, úcty a inšpirácie.

prof. Dr. Lucio Florio
Pontificia Universidad Católica Argentina
Facultad de Filosofía y Letras
Av. Alicia Moreau de Justo 1300
Buenos Aires, Argentina

prof. PhDr. Zlatica Plašienková, PhD.
Univerzita Komenského Bratislava
Filozofická fakulta
Katedra filozofie a dejín filozofie
Gondova 2, 814 99 Bratislava